

Revoluție fiscală “în forma continuată”

În ultimii doi ani modificările fiscale au fost mai frenetice și mai exotice decât oricând. Am putea spune că ne aflăm în fața unei revoluții fiscale perpetue sau mai bine zis ne aflăm în fața unei revoluții fiscale „în forma continuată”.

Forfota aceasta continuă și aparent haotică creează impresia că tot ce a fost reglementat până acum trebuie schimbat într-o formă sau alta și, în acest fel, conceptul de stabilitate și de predictibilitate este distrus complet.

Pare că totul se resetează și se rescrie într-un mod știut doar de către inițiatorii modificărilor. Există senzația că dialogul este inutil câtă vreme inițiatorii au soluțiile deja „validate”.

Dacă anul 2018 a fost considerat un an framântat de multiple schimbări majore, un așa zis „an al revoluției fiscale”, în care au fost schimbate substanțial domenii precum impozitarea veniturilor individuale, sistemul contribuțiilor sociale, modul de calcul și de declarare a acestora, regimul microîntreprinderilor, regimul de deductibilitate al dobânzilor la împrumuturile non-bancare, cotele de TVA în anumite sectoare, etc, iată că anul 2019 debutează într-o manieră absolut neașteptată cu parca și mai multe modificări de taxe și impozite, care prin amploarea și impactul lor afectează sectoare importante ale economiei și chiar economia în ansamblu.

Anul 2018 a fost acela în care retorica și aparența erau de reducere a poverii fiscale și simplificare a modului de raportare a veniturilor individuale, în timp ce anul 2019 pare a fi anul introducerii de noi taxe de natură fiscală sau mai puțin fiscală.

Cele mai rasunătoare și bulversante modificări nu au avut neapărat o componentă fiscală pură, în sensul că nu au vizat taxe și impozite reglementate de codul fiscal, dar au constat în introducerea de noi taxe sau contribuții, după caz.

De departe cel mai rasunător exemplu este cel al taxei pe activele financiare, supranumită și „taxa pe lăcomie”.

Prin ordonanța de urgență numărul 114 emisă la finalul lunii decembrie 2018 guvernul a instituit o taxă asupra activelor financiare aplicabilă instituțiilor bancare în situația în care media trimestrială a dobânzii ROBOR depășește pragul de referință de 2%. Cota taxei se situează între 0,1% și 0,5% din valoarea activelor financiare înregistrate în evidențele contabile depinzând de nivelul cu care ROBOR la 3 luni și respectiv la 6 luni depășește pragul de referință de 2%.

În același timp ordonanța 114 modifică și alte acte normative astfel:

Prin legea energiei electrice și gazelor naturale s-a stabilit o „contribuție” de 2% din cifra de afaceri realizată de operatorii economici ce desfășoară activități licențiate ANRE. Acest impozit special nu este de imediată aplicare, intrând în vigoare amânat, începând cu data de 1 ianuarie 2022.

Pentru acordarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio și a regimului infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice se stabilesc taxe de 2-4% din cifra de afaceri, iar sancționarea contravențiilor se majorează de la 2% la 5% din cifra de afaceri pentru abateri accidentale și respectiv de la 5% la 10% din cifra de afaceri pentru încălcări repetate.

Pentru furnizorii de rețele de comunicații electronice care încheie contracte sau efectuează lucrări fără existența dreptului de acces sau în lipsa unei autorizații de construire se instituie o amendă de până la 10% din cifra de afaceri, proporțional cu numărul de utilizatori deserviți fără autorizație, 1 procent adăugându-se pentru fiecare 100 de utilizatori.

Pentru organizatorii de jocuri de noroc se instituie o taxă anuală de 2% din totalul taxelor de participare încasate lunar. Prevederea se aplică începând cu 1 ianuarie 2019.

În cazul fondurilor de pensii administrate privat au fost reduse comisioanele de administrare de la un maxim de 2,5% la 1%. În același timp componența lunară raportată la activul net total al fondului a fost redusă de la 0,5% la 0,02-0,07%.

În domeniul strict fiscal, OUG 114, introduce un set de facilități fiscale pentru sectorul construcțiilor menite să diminueze fenomenul „muncii la negru”.

Astfel, pentru perioada 1 ianuarie 2019 – 31 decembrie 2028 persoanele fizice care obțin venituri din salarii și asimilate într-o marjă de 3.000-30.000 lei, de la angajatori care desfășoară activități în domeniul construcțiilor a caror cifră de afaceri din activități de construcții este de cel puțin 80% din totală cifră de afaceri se aplică următoarele facilități:

- Scutirea de la plata impozitului pe salarii;
- Excepția de la plata contribuției la asigurările sociale de sănătate cu asigurarea persoanelor respective fără plata contribuției;
- Diminuarea contribuției la asigurările sociale datorate de angajat de la 25% la 21,25%;
- Excepția de la plata contribuției sociale datorate de angajatori;
- Contribuția asiguratorie pentru munca se reduce la 0,34%.

Iar pentru anul 2019 în sectorul construcțiilor, salariul minim brut pe țară garantat în plată, fără sporuri și alte adaosuri, a fost reglementat la 3.000 lei lunar.

Un alt act normativ, publicat în luna ianuarie 2019 și anume legea 30/2019 de adoptare a ordonanței de urgență 25/2018 aduce și el numeroase amendamente atât codului fiscal cât și codului de procedură fiscală, cum ar fi:

- Se modifică procedura de deducere a cheltuielilor cu dobânzile pentru împrumuturile non-bancare în sensul creșterii limitei de deductibilitate de la 200.000 euro la 1.000.000 euro pe an, iar procentul adițional se mărește de la 10% la 30%;
- Se modifică procedura de regularizare a taxei pe valoarea adăugată în cazul bunurilor și serviciilor comercializate către entități aflate în procedura de faliment. Regularizarea este permisă la data deciziei instanței de intrare în faliment, iar nu la data deciziei instanței privind închiderea procedurii de faliment cum era până în prezent;
- Se elimină unele restricții cu privire la utilizarea cotei reduse de TVA de 5% în cazul achizițiilor de imobile de către persoanele fizice. Astfel au fost eliminate restricțiile privind suprafața maximă a terenului de 250 metri

patrați și respectiv limitarea achizițiilor la o singură proprietate. În prezent poate fi achiziționat un număr nelimitat de imobile cu cota de 5% dacă sunt îndeplinite condițiile impuse de codul fiscal;

□ S-a introdus impozitarea cu cota standard de 10% a veniturilor individuale obținute din tranzacționarea monedelor virtuale;

□ Au fost modificate reglementările cu privire la modul de acordare a sponsorizărilor în sensul acordării facilităților fiscale doar în cazul în care beneficiarul sponsorizării este o entitate înscrisă într-un registru special. În acest sens ANAF va trebui să înființeze un registru al entităților/unităților de cult pentru care se acordă deduceri fiscale;

□ S-a introdus clasificarea contribuabililor în clase de risc: redus, mediu și ridicat;

□ S-a reglementat în premieră o procedură de mediere prin care organul fiscal este obligat ca, la solicitarea contribuabilului aflat într-o procedură de executare silită, să organizeze o întâlnire cu contribuabilul pentru a analiza și clarifica întinderea obligației fiscale precum și a analiza situația financiară a debitorului;

□ S-a reglementat procedura suspendării executării silite sau neînceperii acesteia, după caz, în situația în care a fost constituită o garanție sub forma de scrisoare de garanție bancară sau poliță de asigurare.

Trebuie amintit faptul că în paragrafele anterioare este punctată doar o succintă prezentare a modificărilor introduse în decursul a mai puțin de o lună de la începutul acestui an.

Lista tuturor modificărilor este mult mai amplă și cuprinde multe alte materii fiscale cum ar fi impozitarea microîntreprinderilor, impozitarea veniturilor individuale, acordarea voucherelor culturale, regimul accizelor și taxelor speciale, taxele și impozitele locale, fondul suveran de investiții etc.

Din simpla enumerare a domeniilor de reglementare ajustate recent se poate ușor conchide faptul că noțiunea de revoluție fiscală „în formă continuată” nu este doar o figură de stil ci este în primul rând o realitate apăsătoare, greu de înțeles pe deplin și cu impact impredictibil în momentul de față.

Pentru a nu încheia într-o notă tristă aș zice că putem să ne uităm doar la cele câteva facilități fiscale introduse în aceste acte normative (vezi regimul deductibilității dobânzilor, procedura de mediere), ignorând în același timp avalanșa de lucruri mai puțin placute. Dacă putem...